

Nro. 38.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Novembernek 9-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Német Ország.

A' Prussus Udvarnál volt Frantzia Követ Ha-
zafi *Sieyes*, Oktober' 18-dikánn del után *Berlinből*
Frankfurtba érkezett.

A' *Berlinben* ugyan ezen Udvarnál volt Török
Követ, *Ali Aziz Effendi*, ott *Barlinben*, életének
49-dik esztendejében, Oktober 29-dikénn, gutta-
ütésben, igen hirtelen halállal ki-múlt a' világból.
Az nap reggel még friss egélségben találta magát.
Ő, izületésére nézve *Candia* szigetéről való fiu, a'
tudományokat és mesterségeket, tüzes szorgalma-
tolsággal gyakorló, ember volt.

Nagy Britannia.

A' *Bresti* Frantzia hajós seregnek az Anglusok' kezére való akadása, mint sokak előre várták, tökéletesen meg-esett. Tellyesek az *Anglus* levélk az érről szolló Officiális tudósításokkal. *Waterhouse* nevü Hadnagy, Oktob. 20-dikánn éjjel érkezett-meg *Londonba* az Admirálitáshoz az Admirál *Sir-John-Borlase-Warrentól* ide küldetett levelekkel, és 21-dikben a' következő hir-adások olvastattak egy rend-kivül-való Udvari Ujjfágban: — „

Sir Warren Admirál Kingsmillhez —

A' Canada nevü hajórol, *Irlándiából Laugh-Swilly* mellől, 16. Okt.

„Sir! Az előmbe adattatott parantsolatok és útasítások szérént, én a' *Canada*, *Robust*, *Foudroyant*, és *Magnanime* nevü hadihajókkal, *Achil-Head* mellől el-evezvén, hozzám tsatólták még magokat Okt. 10-dikénn a' *Melampus* és *Doris* nevü hajók is, melyek közzül én ezen utolsót előre bótstóttam, oly rendeléssel, hogy az ellenséget *Torry-Island* mellett keresse-fel. Ugyan ezen naponn estve *Amalia* Fregát hozzám érkezvén, ennek Kapitánya, *Herbert*, jelentette nékem, hogy ő *Ethalien*, és *Anson* Fregátoktól és *Silph* nevü Brigantintól vált légyen el, a' melyek a' *Brestből* ki-evezett Frantzia seregnek mindonütt nyomtában voltak, és ötet az ólta meg-szünés nélkül nagy figyelmeteliséggel szemmel tartották. Harmad napra (11-dikben) az itt nevezett *Ethalien* és *Anson* is hozzánk tsatólták magokat; a' mely nap estve felé, az ellenséges hajós csoport is, a' mely a' 80 ágyus (*Hoche* nevü) *Linea* hajóból, és még 3 Fregátokból, 1 *Schalupból*, és 1 Brigantinból állott, szemünk elibe akadott. Én mingyár jelt adattam a' közönséges vadászatra, és azon hadi rendnek formálására, a' mely szérént hajóinknak az ellenséget el-érni kellett: de a' kit mi tsak ugyan, az ő nagy távolsága s a' viznek kitsiny méjjsége s miatt, tsak más nap

a. m. 12-dikben, érhattünk-bé, a' midőn végezetre reggeli 6 orakor, minekutánna 11-dikben öt egész nap és éjjel hajtottuk volna, előttünk közel lenni megfzemléltük. —

„Az ellenség ekkór meg-állapodott, és szoros hadi Lineát formált. A' mi hajóink egymástól távol lévén, egy óra idő kiyántatott reá, míg sórt formálhattunk belőlök; a' midőn én a' *Robustusnak* az elő-nyomulásra, és a' többeknek az ő követésére, jelt adtam. —

„A' tsata 7 ora után 20 minutumokkal, kezdődött-el. A' *Hoche* 11 orakor, vitéz maga-védelmezése után, vitorláit le-botsátotta. A' Fregátok már most el akartak távozni, mellyhez képpelt én az ő üzöbé való vétettetések iránt jelt adtam. Három orányi idő mulva az után 3 Fregátok, minekutánna ők is, mint a' *Hoche*, egy darabig ellent állottak védelmezték volna, még-adták magokat. Minyajon erősen meg-terheltetve, és, mint a' *Hoche*, egészszén ujjak, és eleséggel 's-fegyveres néppel, egy szóval az ő Irlándia ellen czélzó plánumjokhoz szükséges minden készületekkel, meg-rakva voltak. —

„A' tsata után *Thorñborough* nevü Kapitánt, *Magnanim*, *Ethalion*, és *Amalia* Fregátokkal, az el-fogott hajók mellé rendelvén, vélek hátra hagytam, és tsudállom, hogy még mind eddig is meg nem érkeztek; de kétség kívül nem fognak késni. Szerentsénnek tartom maradni. —

„*Sir Warren.*

„P. S. — A' tsatázásból részesült hajóink közül a' *Canada* és *Robust* 74, a' *Foudroyant* 80, a' *Magnanim* és *Amália* 44, az *Ethalion* 38, a' *Melampus* 36, és az *Anson* is 44, ágyusok voltak: hanem ez az utolsó tsak a' tsata végére érkezhett-meg, minthogy az *Arboocz-fűt* az ellenség' hajtásában, már még 11-dikben el-vefztette volt. — „A' *Hoche* comandirozását, az első Hadnagyomra *Turguandra* bízam.“

Egy későbbi *Dublini* levél szerént, a' *Melampus* is bé-vezetett *Lough Swilly*hez, egy *Frantzia* Fregátot a' kötélénél fogva.

Egy más levél ugyan tsak *Sir Warrentől*, *Lord Castlereagh*hoz, a' feljebbi datum szerént, *Dublinba* : — „

„*Mylord!* Bátorkodom tudokra adni, hogy én ezen hónapnak 12-dikénn az ellenséges hajós tsoportra találtam, és egy ütközet után, a' mely egy napnál hozszabban tartott, négy ellenséges hajók, vitorláikat le-botsátották. Feles számu fegyveres nép, fegyver, munitzió, és más egyéb hadi készület, vólt rajtok. A' papirossainak nagy részét özfze tépte és a' tengerbe hanyta az ellenség, az után, hogy vitorláit le-botsátotta. —

„Azzal a' hitellel vagyok, hogy az el-szaladott Fregátok között is, kevesek fognak *Frantzia* országba viszfa evezhetni, minthogy az ő *Arbótzfáik* és *Vitorláik*, sok kárt valottanak. Az ő veszedelmés környúlállásaikhoz járul pedig még az is, hogy a' tsata utan mingyár más nap, igen kemény szélvélz támodott; és kétség kívül ők is, vagy a' *Bresti* partok körül vigyázó *Anglus* hajós tsoportoknak, vagy pedig azoknak, a' melyeket az ő hajhászásokra *Adm. Kingsmill*, *Irlandia* melől utánnok botsátott, kezeikre fognak akadni, &c. *Vagyok &c.* — „

„*Sir Warren.*

Más egyéb külömb-külob-féle levelekből lehet olvasni, hogy az *Ethalion* nevü Fregátnak Kapitánya *Kountess*, az *Anson*, *Amalia*, és *Sylph* által késértette, a' *Bresti* hajós tsoportot, az ő onnét való ki-evezésétől fogva szüntelenül késérte, és minekutánna annak tzélozását bizonyoson kitanúlta vólta, ugy küldötte-el ekkör *Herbert* Kapitánt az *Amaliával*, hogy az *Anglus* hajós tsoportok közül, a' melyeket az *Északi Irlandiai* partok körül lenni tudott, valamelyikez keresse-fel. Kapitány *Kountess* 11-dikben maga is találkozott *Warren*nel, és hirt tett néki az ellenségről. Ez a' szerentsés kör-

nyúlállás, hogy az ellenség éppen a' leg jobb idő pontban találtatott-meg, egy ujjabb vér-feredőtől mentette-meg Irlándiát. Már tsak 4 ora mulva azon-túl, bé-eveztek volna az ellenséges hajók a' *Donegali* öbölbe, és a' 3 vagy 4 ezer fejből álló fegyveres sereget, a' melyet magokkal hoztak vólt, a' partra ki-szállították volna. Gen. *Hardy* vólt a' vezére a' fegyvereseknek, kik között *Irlándiá* már régen Frantzia országban tartózkodó békételenek is sokan találtattak. Az el-fogattatott Frantzia Linea hajó *Hoche*, a' mely a' tsatázás-közben vitézül védelmezte magát, egy a' leg szebb Frantzia hajók közzül, és egészlzen ujj. Az el-fogattatott 4 Fregátok közzül egyiknek *Immortalite*, a' másiknak *Coquille* a' neve; a' más kettőnek még nem tudják a' neveiket.

A' tsatából el-szabadúlt Frantzia Fregátoknak hárma, még az után bé evezett a' *Donegali* öbölbe, és vasmatskákat hányván-ki, egy sajkát elküldött 60 emberekkel a' parthoz, hanem az Anglus militziával ott álló Kapitány *Montgommery*, nem engedte-meg nékiek a' ki-szállást; melly után a' Fregátok ismét a' tengernek ereztették vitorláikat.

Hogy melyik Fél mennyit vesztett légyen ezen tengeri tsatában, még nem lehet tudni.

Az *Abukiri* tengeri ütközet után Egyiptom mellől *Gibráltár* felé indittatott 9 Frantzia fogoly hajóknak hárma, ezen útjokban, minekutánna az Anglusok' birtokában 15 napokig lett volna, a' tengerbe sujjedett.

Jáson nevü Anglus Fregát a' napokban *Brest* mellett, vagy 6 Frantzia halász-hajót kergetvén, a' feneke valami viz-szine alatt lappangó kö-szálhoz tsapódott, és egyszeribe olyan jukat kapott, hogy többé bé-dugni lehetetlen lévén, el-sőjjedett, hanem az embereket rolla tsak ugyan ki-kapták a' Frantziák a' partra, és hadi fogjokká tették. Egyéb oda vesztett. A' Fregát 38 ágyus. A' Kapitánnya *Stirling* is a' fogjok között vagon.

Frantzia Ország.

A' Frantzia Directorium arra fordította most a gondolkodását, hogy ismét egy hajós sereget gyűjtson a' *Touloni* kikötő-helybe öfzfe: melyre nézve a' Mediterráneumi tenger' kikötő-helyeiben imitt - amott el-széledve lévő hajós tsoportokat, ide rendelte. *Brestből* is ilyen tzállal rendeltettek ide a' közelébről említettett Linea hajók; a' Spanyol hajós serégnek is ehez fogná, a' beszéd Izerént egy tsoportja tsatóltatni. További tzélja az leszen ezen *Tuloni* hajós s regnek, ha öfzfe gyűlhet, hogy *Alexandriához* evezvén, *Bonaparténak* és az ő transport hajóinak segedelmet vigyen, és az *Alexandriai* kikötő-helyben lévő transport hajókat, Frantzia országba haza hozza. Hogy erre a' segedelemre nem kevés szüksége lehet *Bonapárténak*, ki lehet hozni annak meg-gondolásából, hogy *Alexandriában*, *Rosettában*, *Damiatében*, és *Cajróban* feleszamu örző sereget kéntelenítettvén batorságnak okáért hátra hagyni, ennek felette az ezek között való belső közösülésnek fenn-tartására is nem kevés nép kívántatik. Ennek felette az is ki-tettszik a' *Bonaparte'* officiális tudósításaiból, hogy a' két főbb *Beyk*, *Murat* és *Ibrahim*, két felé szakadván (*Murat* t. i. *Eszaki Egyiptom* felé, *Ibrahim* pedig *Siria* felé vévén futását), az ezek után való nyomulás végett *Bonaparte* is meg-öfztani kéntelenített a' Frantzia sereget. A' *Bonaparte'* eddig közöségessé tétetett minden tudósításaiból nem lehet azt ki-hozni, hogy *Egyiptomban* sok követőkre talált légyen, sőt ha talált volna is némelyekre, nem lenne tanátsos nagy bizodalmat helyhez-tetni benne, minthogy *Egyiptomban* áruló nép lakik.

A' *Bonaparte'* leg újobbi tudósításában, a' melyet *Augustus'* 19-dikénn idított *Cairó* várofsából a' Directoriumhoz, ő maga a' vezérlése alatt lévő seregnak egy részével, Aug. 5-dikénn indúlt útnak *Cairóbol* *Syria* felé, hogy *Ibrahim Beyt*, a'

ki ekkor *Belbeis* mellé vonta vólt magát hátra, tovább kergelse. *Ibrahim* innét is mind tovább-tovább hátrált, egész *Salchich* mellé, a' mely az utolsó helység *Egyiptomban Syria* felé. Itt, ivó viz is találtatik. A' hól minekutánna ujjabban tsatázásra került vólna a' dolog, a' *Frantzia* sereg, még 2 ágyut és 50 tevéket fogott-el *Ibrahim*-tól. —

„Itt *Salchich*nál (ezek a' *Bonaparte*' szavai) a' *Generál Reynier*' *Divisióját*, és *Inzsiner* tiszteket hagytam hátra, hogy egy várat építsenek, magam pedig Aug. 13-dikánn *Cairó* felé visszfa tértem. Még tsak 2 mértföldnyire távoztam vólt *Salchich*-tól, midőn a' *Generál Kleber*' *Adjutánsa* hozzám érkezvén, az *Abukir* mellett *Augustus*' 1-ső napján történt tengeri ütközetről hirt hozott. A' kerefsz-tül-kasul való járás oly terhes, hogy ezen *Adjutánsnak* 11 napok kivántattak a' hozzám-érkezésre. Midőn én Jul. 6-dikánn *Alexandriából Cairó* felé meg indúltam, azt irtam vólt *Admirál Brüyesnek*, hogy ő a' vezérlése alatt lévő hajós sereggel, 24 órák alatt az *Alexandriai* kikötő-helybe evezzen-bé, vagy pedig, ha ez meg nem eshetne, az ágyuzó készüléteket, és a' ki-szállott sereghez kívántató minden táborig szereket a' partokra sietve hordassa-ki, maga pedig a' hajós sereggel *Corfuhöz* evezzen visszfa. *Admiral Brüyes* ugy ítelt, hogy azon állapotjában, a' melyben ő akkor vólt, az említett készüléknek ki-hordattatását véghez nem viheti, mint-hogy hajói köziklás-helyenn állottanak, és már sok vasmatskáit is el-veztette vólt. Ő tehát *Abukir*nál hánytaki vasmatskáit, a' hol ezen tzelra igen alkalmas helyet talált. Én *Indziner* és *Pattantjus* tiszteket küldöttem-el azon helynek meg vizsgálására, a' kik meg egyező értelemmel úgy találtak a' dólgot, hogy ő néki azon helyenn a' part-felől semmi oltalma sem lehetne, és ha az *Ánglus* hajós sereg, 2 vagy 3 napok alatt, míg t. i. a' *Frantzia* hajós sereg, az ő véle lévő hadi készüléteknek a' partra való hordattatása-, és azon keskeny ten-

geri útnak, a' melyenn a' veszedelmes pallagok között az Alexandriai kikötő-helybe bé-evezni lehet, fel keresése: végett, ott maradni kéntelenítettne, itten meg találna jelenni: akkor már a' Frantzia Admirálnak tellyeséggel semmi egyéb módja nem fogna hátra lenni, hanem, hogy a' vasmatskák' köteleit el-vagdaltassa; a' mely környülállásra nézve, nékie igen szükséges dolog volna, hogy azon öbölből a' lehető hamarsággal el-távozzon. Én tehát azzal a' tökéletes meg-győződéssel távoztam el *Alexandriából*, hogy a' hajós sereg, vagy az Alexandriai kikötő-helybe bé-evezni, vagy pedig innét *Corfu* felé el-távazni fogna. Julius' 24-dikéig sem *Rosettából* sem *Alexandriából* nem vettem semmi tudositást. A' puztákról minden felöll öfzfe gyült *Arabs* tsoportok, táborunk mellett 'sibongottak szüntelenül. A' mi győzedelmeinknek hire és egy-'s-más ki-adott rendeléseink, Jul. 14-dikére ujjanton meg-gyitották az útainkat. Ujanton több rendbéli leveleket vettem Admirál *Brüyestől*, és nagy el-irtódzálsal esett érsésemre, hogy ő még ekkor is *Abukir* mellett állott. Helyben mingyár irtam hozzá, és igyekeztem véle meg-értetni, hogy ő ott egy orányi időt is el ne veszessen többet, hanem vagy az *Alexandriai* kikötő-helybe bé-evezzen, vagy pedig *Corfu* felé el-útazzon haladéknélkül. Julius' 20-dikánn egy levelet vettem tőle, melyben azt irta, hogy recognoscerozás végett több rend-béli Anglus hajók érkeztenek légyen oda, melyre nézve ő, az öbölben erőlsiti magát, és egyik szárnyát *Abukirnak* szegezvén, úgy várja az ellenséget. Ez az ő különös végzése, hathatós félelemmel töltött-el engem': hanem már késő vólt a' dolog; mint-hogy az ő 20-diki levele 30-dikbann érkezett hozzám. Én ugyan *Jülien* nevű Adjutánsomat helyben mingyár el-küldöttem hozzá, olyan parantsolat mellett, hogy vizsza ne induljon tőle hozzám addig, mig azt nem látta maga, hogy a' hajós sereg az *Abukiri* öbölből el-evezett. Az Adjutánsom azonban, minthogy 30-dikban indúlt-el

töllem, akkor, mikor kellett volna, ő hozzá meg nem érkezhett. Jul. 26-dikán azt írta hozzám az Admirális, hogy az Anglusok, kétség kívül azért, hogy eleségek nem vólt, *Alexandriától* ismét el-távoztanak légyen. Az után, még irt kozzám 29-dikben egy levélet, melyben arról emlékezik, hogy, a' mi *Cairóba* való győzedelmes bé-menetelünket értette légyen, 's-hogy ő az *Alexandriai* kikötő-helybe való bé-evezésnek útját is már meg-találta légyen. Ugyan ezen szempillantatban, minekutánna az Anglus hajós seregnek ujjanton való ott létét észébe vette vólna, egy tisztelt küldött-el hozzám ezen ujj hirrel, azt is tudtomra akarván adatni, hogy a' maga részéről mitsoda előre való készületeket tett légyen. Hanem ez a' tisztt, előbb elveszett, hogy sem hozzám érkezhett volna. Nékem ugy látszik, hogy Admirál *Brüyesnek* a' vólt a' célja, hogy *Corfu* felé vízfzla ne evezzen adig, a' mig a' felölli egézfzen meg nem gyözi magát, hogy az *Alexandriai* kikötő-helybe bé evezni lehehetlenség, és hogy a' szározra ki-szállott *Frantzia* sereg, a' melyről ő sokáig semmi hirt nem hallhatott, nem vólna már abba az állapotba, hogy magát *Alexandriához* vízfzla vonni, kéntelenített-hetsék. Ha ő ezen szomoru történet' alkalmatosságával, hibázott: ditsőséges halála által mosta azt el. A' *Fatum* meg-akarta azt ezen környülálások között, mint sok más alkalmatosságokban is, mutatni, hogy, ha ő nekünk a' szározonn nagyon feljül-muló erőt ad: a' tengereken való uralkodáft a' mi vetélkedő társunknak engedte, &c. „

Egy Párisi Ujjság-levél, így fejezte-ki közeleb-ről a' *Frantzia Respublika'* mostani állapotját: — „A' mi Respublikánk a' leg ditsőségesebb, kétség-kül, minden Respublikák között: de telyefséggel nem a' leg-szerentsésebb. A' *Finántziánknak* minden nap terhesebb az állapotja; a' *Deficit* telyefséggel nem kevesedik. Rettenetes dolog lenne, ha a' háboru ismét el-kezdődne; mivel-hogy nintsen bizontalanabb annál, mint az, hogy a' sze-

rentse örökké hűséges fog hozzánk maradni, kivált már mostan, a' midőn az *Orosz* és *Török* Császár ily hathatós részt vésznek a' Coalititzióból, a' midőn a' Cs. Királyi seregek potoltatnak, és oly módon organizáltatnak, a' mely őket még félhetőbbé télti; és a' midőn végez tre a' Pruszi Király. azokért az igen kevés kedveskedésekért, melyek hozzá mutattatnak, holott ő csak oly dolgokat kíván, a' melyek néki igen könnyen meg-adattathatnának, felette el kedvetlenettnek lenni láttfzik. Ha ugyan ton el talál a' háboru kezdődni; ha minden nagy Hatalmaságok egyefülnek ellenünk: honnét fogjuk venni a' szükféges költséget, a' mely egy ily háboruval öszsze léfzen köttettette? Az ellenségnél-e? Tudja már azt kétség kívül az ellenség, mibe került néki, hogy minket a' maga földjére botsátott, és nem fogja többé engedni, hogy az ő költségénn hadakozzunk, &c., -- „Ha *Bonaparte* (ilyen szavakkal végzi beszédét az *Iró*) Egyiptomból a' *Beyk*' és *Mammelukok*' kintseit, hozzánk nem küldi: bajosan fogjuk mi a' jövő esztendőre kívántató 725 millió Livrákat, öszsze szerkeztetni. „ —

A' 200,000 fejből álló ujj katonáknak öszsze-szedése is sok felé támodásokat kezdett gerjesztetni az országban. *Waes*' tájékán a' vólt *Belgiumban*, fegyveres seregeket kéntelenített Gen. *Beguino*t rendelni a' támadok ellen, a' kik többet mint 300-zat öszsze öldökölték ezen szerentsetlenek között; és sokat el-fogtak, és ítélő-szék' elibe adtak.

Trügüet, a' kirül közelébb azt irtuk vólt, hogy *Mudridből Kadixhoz* fogott utazni, *Párisba* meg-érkezett: hanem meg-érkezése előtt kevés napokkal az Emigransok' laifromába irattatott, azért, hogy azon Törvény ellen, a' mely azt parantsólja, hogy a' Követ a' maga vizfsza-hivattatása után, azon országban, a' hól Követ vólt, 2 hónapokat azon-túl ne mulathafson, ily sokáig maradott *Madridban*.

Török Birodalom.

A' *Konstantinápolyi* 18-dik Októberi levelek arról emlékeznek, hogy a' Porta, a' Frantzia transport hajós seregnek az *Alexandriái* kikötő-helyben való el-egettetéséről, tudositást vett, és azt ki is hirdette volt ugyan, hanem a' dolog az ólta nem való-ságosodott meg. — Egyéb semmi bizonyos hir-adások sem érkeztenek volt még Egyiptomból oda.

A' Frantzia fogjok' száma még mind nevededik a' *Hét-toronyban*.

Az ujj Nagy-vezér minden nap várattatik *Konstantinápolyba*, és a' bágazsiájának már nagy része meg érkezett. Gondóztatott ekkor, hogy a' *Widdin* alatt az utóbbi szerentsétlen próbát tett Kapitány-Bascha is nem soká meg fogna *Konstantinápolyba* érkezni, és ezen szerentsétlenségért, hivatalát sem fogná el-veszteni.

Mint-hogy a' Törököknek a' téli táborozás nem szokása: már el-kezdett a' *Widdin* alatt feküdt Török seregeknek egy része haza felé takarodni, és a' *Pasawand-Oghlu* ellen való további próbatételek, mint láttfzik, el-halasztódtanak.

Graubundia.

Ezen *Grisonok'* Respublikája' Országló-székének, a' környülállások alkalmatofságot szolgáltatnak arra, hogy Császári Királyi Feldmarschallajtnánt Gr. *Bellegardhoz*, a' következő levelet írja: — „

„Mint-hogy a' mi Szabad Státusunknál lévő Cs. Királyi Agens (Geschäftsträger) által, az ősi-idők-béli szerentsésen fenn-álló Szövetségnek és az örökség szerént való egyesülésnek ereje szerént, a' legkegyelmesebb védelem és segítség a' Cs. Kir. Felség' részéről, ujjanton, még pedig a' legvigasztalóbb módon, ujjal ki-muttattatott volna (*bejfingerzeit*); és mint-hogy a' mi kedves Hazánknek környülállásai, az ő szabadságára és régi független

Constitutziójára nézve, minden [nap' terhesebbeké válnak, annyira és oly formán, hogy mi a' Francia seregeknek bé-ütéseiktől egy fzeppillantatig is félelem nélkül nem lehetünk: mind ezekhez képeft mi, azt a' Szerentsés alkalmatofságot, a' melyet nekünk a' F. M. Lajtnánt Urnak nállunk való nagyságos jelen-lété szolgáltató, hasznunkra fordítani sietünk, kérvén a' F. M. Lajtnánt Urat, hogy egy alkalmatos számu Cs. Királyi seregnek, országunkba a' Trakta Szerént és olly tzéllal való bé szállása iránt, hogy határjainkat minden ellenséges meg-támadtatás ellen védelmezze, siető készületeket tétetsen, &c. Költ *Chur* várofsában, Oktob. 17-dikénn, 1798. — „

„ *A' három közönséges Szövetség' Fejei, Elölljárói, és Hadi-Tanátsosai.*

Ennekutánna, Cs. Királyi General-Májor Báró *Auffenberg*, meg-fontólván azt, hogy ez a' hivattatás, nem valami Factziótól, hanem a' rendes Elölljáróktól szármozzon, közönséges Kötésekenn fundálódjék, és egy ösi 's-valósággal fenn-álló Constitutziónak további fenn-tartatódására tzélozzon, *Graubundiába*, a' vezérlése alatt lévő Cs. Királyi sereggel, bé-rukkólt, és a' következő Proclamatziót hirdettette ott ki: — „

„ Minekutánna a' Felső *Rhétziai* három Szövetségeknék törvényesen és az ösi rendtartások Szerént ki-rendeltetve lévő telyes hatalommal fel-ruhátatott Fejei és Tanátsossai, az ösi és örökös Szövetség' 's-örökség Szerént való egyesülés' ereje Szerént, az ö Hazájok' Constitutziójának, szabadságának, és tsendelségek fenn-tartatása végett, a' a' Cs. Királyi Felséghez, az ö Felsége védelméjért, trakta-Szerént-való-módon, folyamodtanak volna: ö Cs. Királyi Felsége ehez-képpeft, meg-fontólván a' fenn-álló, és betses esküvés által meg-erősített kötelességeket, mi reánk igen kegyelmesen azt bizta, hogy a' vezérlésünk alatt lévő sereggel a' *Graubundiai* tartományokra nyomúljunk-bé, tsu-

pán olyan tzéllal, hogy az ö Felségehez érkezett meg hivattatás szerént, a' *Rhétziai* Republikát a' maga függetlenségében és integritássában, a' régi törvények szerént el-rendeltetett Constitutziót, és Elölljárókat, a' magok tekintetekben és méltóságokban, és a' régi rendhez ragaszgató minden *Graubundi* embereket javaikban, betsülletekben, személyes bátorságokban, julsaiknak és szabadságoknak tsendes birtokában, meg-tartsuk; mellyhez képpéft ki-hirdeti a' Komendérozó, közönségesen és egyen-egyen minden Hazafiaknak, Közönségeknek, fő Itélő-székeknek, Bundoknak, egész *Felső Rhétziában*, hogy a' Cs. Királyi seregeknek hozzájok való bé-szállása, egészfen barátságos, békelséges, védelmező, és telyefséggel nem egyéb tzéllra vagyon intéztetve, hanem, hogy, a' fenn-álló mostani rendes Ország-ló-székeknek tökéletes egyetértése és ki-mutatása szerént, a' törvényes rendnek, Constitutziónak, és tsendelségnek meg-tartattódását elzközölje.“

Olosz Ország.

Toulonból feles hadi készülettel terhelt hajók érkeznek a' *Liguriai* partokhoz; így szintén fegyveres fiatalok is, a' kik a' mostani requisitziónak ereje szerént gyűjtettek öfzfze-

Gen. *Mack*, minekutánna *Neápolisban* a' Királlyal és a' Királyi Ministerekkel néhány rend-béli Conferentziákban lett vólna, az után az ország' széleire a' tábornak mag-szemlélésére útazott-el.

Admirál *Nelson* néhány izben vigafságos napokat tartott a' maga Admirálishi hajójánn a' *Neápolisi* kikötő-helyben, melyet a' Királyi Udvar is meg-tisztelt a' maga jelen létével. — Ez a' nagy tengeri vezér, mind a' Királytól, mind a' néptől megkülömböztetett bizonyosságait véfzi a' meg-érdemlett tiszteletnek.

Bét s.

Az *Artésiai* Grófné (a' mostani Frantzia Király 18-dik *Lajos'* testvér Ötsének Felesége) a' ki eddig

Turinban maradott vólt, Okt. 3-dikánn el-indúlt onnét, hogy útját *Bétsenn* keresztül, *Mittiau* felé folytassa (a' hol most lakik a' Király).

A' mostani időben igen ritka hofzsu életü emberek között, közönséges emlitést érdemel egy *St. Pöltenben* mostanság meghalálozott Auszriai *Schredl Sabina* nevezetü, életét egészzen hajadonságban töltött afszony-fzemély, a' ki is 106 esztendőket és néhány hónapokat élt. Többire szolgáloságban és majd örökké jó egészségben töltötte-el ezen számos esztendőket. Néhány utolsóbb és már egészzen el-alélt esztendeit, varrogatás által élte, és ingeket tsinált, *okulár* nélkül. Halála előtt 8-tzad nappal még a' templomban járt, és az eszinek, 's-emlékező tehetségeinek, egész addig háfznát vette. Végezetre egy állandó hideg-leléstől nyomattatott-el, a' mely által minden ereje meg-emésztdvén, kevés napok alatt az egész ember el-enyészett. — (Kár, hogy egy könyvet nem irt ez a' szerentsés fzemély, az élet' meg-hofzszabbitásának mestersegeiről.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az Elegyes Levelekből.

Gen. *Joubert* el-útaozott *Párisból* az *Olofz* országi fő vezérségnek által-vételére. — A' több *Generálisok* is mind rendelést vettek, hogy kiki haladék nélkül induljon útnak, oda, a' hova rendelve vagyon. — Gen. *Jourdan*, *Kosciuskó*, és *Bonaparténak* két Ötsei, több nevezetes emberekkel együtt, ugy nevezett egyesülés-innepet ültek egy terített asztal mellett Oktob. 25-dikénn. — A' tábori készületeit Oktob. 22-dikénn útnak indította Gen. *Jourdan*, *Máintz* felé.

A' *Konstántzinápolyba* rendeltetett uj *Frantzia* Követnek *Descorchesnek* el-indítását, el-haláztotta a' *Directorium* kedvezőbb időkre.

A' *Neu-Yorkból* Sept. 12-dikénn indúlt levelek szerént, az *Amérikai Egyesült tartományokban*,

nagyon kegyetlenkedik a' Sárga-hideg. *Philadelphia* várofsában az utóbbszor közönségessé tétetett kerek-számmal való felvetés szerént, napjában 60-ra tétetett a' hóltak' száma; az ólta pedig annyira elhatalmazott, hogy már ki sem hirdettetik a' minden napi hóltak' laistróma. *Neu-Yorkkig* és *Bostonig* terjedt már el a' veszély. — Melyre nézve úgy írnak *Dublinból*, hogy a' Titok-Tanáts' rendelése szerént, minden hojóknak, a' melyék a' *Philadelphiai*, 's más kikötő-helyékből, a' hova ez a' *Sárga-hideg* elterjedt, érkeznek contumáziát kell tartaniok.

Básetből: — „

„Itt és egész *Helvétziában* ki-hirdettetett tegnap, hogy a' szükség azt hozza magával, hogy minden *Kantonokban* bizonyos számú csoport gyűjtettsék öfzse, és öltöztetődjön fegyverbe, hogy a' határ-széleknek fedezése végett ki-rukkolhafson. A' Hirdetésnek végére az a' megfogyzás vagy on tagasztatva, hogy: ez a' parantsolat egyéb aránt, nem valamely fenyegető veszélyt, hanem tsak előre való vigyázást jelent.

A' *Graubund*' vidékeit valami 600 *Frantzia* gondólkodásu lakosok oda hagyván, más *Helvétus* vidékekre mentenek által. — Az a' minapi tudósítás, hogy a' *Frantziák* megpróbálták volna a' *Graubunt*' földire bé-menni, hanem ismét visszajöttek volna, nem vólt úgy. Még nem mentek bé telyességgel. 's-Nem is tudhatni, hogy tesznek-e' próbát. Sokak nem gondólják.

A' *Belgiumi* támadók, már annyira mentek vólt, hogy *Mecheln* várofsát is el foglalták, hanem ki-nyomta már őket innét is *Gen*, *Beguinet*.

Ovidius Metamorphosisa' első *Tzikkelyének* *Magyaritása*.

Musám a' testlekről zengedez éneket,
Kik ujjal tserélték néma lételeket,

Leheljetez tüzet lelkembe Istenek,
 (Mert hiszen ezek is hogy ujjá lettenek,
 Ti általatok lett) 's hogy mostan azoknak,
 A' Föld böltsőjétől le folyt Századoknak,
 Sorát ki verhessem e' máig lantomonn,
 Istenek légyetek velem minden nyomonn. —
 Míg polájából a' Föld 's tenger létele,
 A' mindent boltozó egekkel ki-kele,
 Egy vólt mindenütt a' Természet' formája,
 Mit zürzavarnak mond a' régiség' szája,
 Nagy alkormány vólt, de éktelen 's otromba,
 'S nem egyéb tsak tunya tereh 's még azomba,
 A' vízfzázó dolgok' magvának ürege
 Vólt ez, 's öfzve 's vízfza szórott fergetege.
 A' nap nem hánytá még aranyos tollait,
 A' Hóld sem ujjitá egyfzer is szarvait.
 Nem függött még a' föld fenn a' levegőbe,
 Nem nyomta a' pontot egyenlő erőbe.
 A' rengő tengert nem zárta Amphitríté
 Még tokenőjébe, 's partal nem keríté,
 'S hol vólt a' Föld 's Aér ott vólt a' tenger is,
 Nem lakhatott rajta állat 's egy ember is.
 Nem szállhattak még a' tengerenn lebegő,
 Vitorlák, 's setétes vala a' levegő.
 Nem maradt allandón formája semminek,
 Egyik rész ellent állt a' föld' más részinek.
 Mivel azon testben a' száraz a' ködöt.
 Üzte, 's a' meleg a' hideggel küfzködött.
 A' lágý a' keménynek állott meg ellene,
 Vólt terhe, de a' köz ponthoz nem billene.

Janósi Jósef
 a' Poësisnek Tanítója.